

Trans Ísland, félag trans fólks á Íslandi
Kt. 4911070650
Suðurgata 3, 101 Reykjavík

Reykjavík, 20.01.2022

Tilfni: Drög að Hollustuháttarreglugerð inn á samráðsgátt

Trans Ísland var stofnað árið 2007 hefur staðið vörð um réttindi trans fólks í hvívetna, bæði í félagslegum sem og lagalegum skilningi. Félagið spilaði lykilhlutverk við gerð fyrri laga er snéru að réttindum trans fólks, þ.e. lög um réttindi einstaklinga með kynáttunarvanda 57/2012 sem hafa nú fallið úr gildi, og einnig í nýjum lögum um kynrænt sjálfræði 80/2019, en frumvarpshópurinn var að stóru leyti leiddur af grasrótar hreyfingum hinsegin samfélagsins.

Trans Ísland fagnar því að í drögum sé sérstaklega tekið tillit til laga um kynrænt sjálfræði nr. 80/2019. Lögin voru mikilvægt réttarbót þar sem kynsegin fólki var meðal annars loksins gefin lagaleg viðurkenning. Mikilvægt er því að fjölbreytileiki kyns endurspeglist á sem flestum sviðum samfélagsins til þess að kynsegin fólk upplifi sig sem hluta af samfélaginu.

Trans Ísland gerir eftirfarandi athugasemdir við drögin:

- a) Í 16. grein draganna er sérstaklega minnst á að „*við framkvæmd reglugerðar þessara skal tryggja, eftir því sem við á, að staðið sé vörð um rétt einstaklinga til kynræns sjálfræðis og líkamlegrar friðhelgi*“.

Hvergi er hinsvegar minnst á hvernig slíkt verði tryggt. Það er óskýrt hvað það felur í sér og hvernig verði tekið á málum sem gætu komið upp. Trans Ísland telur að greinargerð þurfi að vera skýrari og taka sterkari afstöðu með réttindastöðu þeirra sem kynrænt sjálfræði tryggði.

- b) Í 18. Grein laganna er kveðið á um að: “*Þar sem salerni kvenna og karla eru aðskilin skal einnig vera til staðar einstaklingssalerni fyrir önnur kyn.*”

Trans Ísland fagnar því að hér sé slíkt sérstaklega tekið fram, enda mikilvægur liður í því að tryggja kynsegin fólki þau réttindi sem þau hafa. Á sama tíma setur Trans Ísland spurningarmerki við hvers vegna það er ekki kveðið á um að það sé til staðar sér búningaaðstaða og baðaaðstaða fyrir kynsegin fólk í viðeigandi greinum.

Mikilvægt er að kynsegin fólk geti nýtt sér slíkar aðstöðu og hafi aðgang að rými til að nota eftir þörfum. Trans Ísland telur mikilvægt að hið sama eigi við um alla staði eða þjónustu sem kynjaskipta aðstöðu sinni á einhvern hátt, hvort sem að slíku er náð fram með sérgrein eða sérstaklega tekið fram í hverri og einni grein þar sem við á.

Trans Ísland leggur því til að grundvallarreglan verði að salerni séu hlutlaus, en ef það þarf að kyngreina þau sérstaklega þá þurfa að vera að minnsta kosti þrír möguleikar í boði fyrir fólk. Sömuleiðis leggur Trans Ísland til að önnur kynjagrein aðstaða bjóði að minnsta kosti þrjá möguleika.

Ef slíkt er ekki til staðar þá hefur reglugerðinni ekki tekist að tryggja réttindi allra kynja í samræmi við lög um kynrænt sjálfræði.

Virðingarfyllst,
F.h. Trans Íslands,
Ugla Stefanía Kristjónudóttir Jónsdóttir,
Kynjafræðingur og formaður Trans Íslands